

AFZ: Levensadem vzw
Floralaan 6
2640 Mortsel

Bureau de dépôt: Bruxelles X
Afgiftekantoor: Brussel X
N° d'agr ation: P 102005
Toegelaten onder N°: P 102005

PB-PP | B-00227
BELGIE(N) - BELGIQUE

Levensadem

Nummer 133 februari 2025
Numéro 133 février 2025
Verschijnt: trimestrieel
P riodicit : trimestriel

le Souffle
de Vie

Als je leven aan een zijden draadje hangt...

In oktober 2024 had de pastorale dienst voor de solidariteit en het gezin van het bisdom Namen ons uitgenodigd mee te werken aan een cyclus van online conferenties met als thema en rode draad “de menselijke waardigheid” (<https://www.youtube.com/watch?v=zK3tnfCwlt8>). Diezelfde rode draad ligt aan de basis van elke activiteit van Levensadem.

In dit nummer willen we aan de hand van concrete voorbeelden en getuigenissen laten zien hoe de waardigheid de rode draad is bij elke vorm van hulpverlening door Levensadem.

Maar eerst moeten we bekijken wat waardigheid precies betekent.

- Het woordenboek definieert waardigheid als respect voor een persoon, een ding of zichzelf. Meer specifiek nog is de menselijke waardigheid de basis zelf voor de rechten van de mens.
- Waardigheid op zichzelf is een puur theoretisch concept zonder werkelijke waarde. **Ze krijgt pas zin vanaf het moment dat ze in een relatie wordt beleefd.** Waardigheid heeft dus minstens 2 personen nodig om te bestaan en zichtbaar te zijn. **Waardigheid is een realiteit die moet je beleven.**

- Ik ben waardig omdat iemand mij als zodanig erkent en dat toont. De ervaring maakt dit duidelijker. Men zegt: “ik ben het waard om vertrouwd en gerespecteerd te worden, om te bestaan” enz. Of “deze mens is mijn vertrouwen en respect waard” enz.

- “Er is ook een nuance tussen waardig zijn en zich waardig voelen”, liet professor P. Lievens, referent psychiater van Levensadem terecht opmerken.

- Waardigheid erkennen impliceert dus dat er relatie is, ze behoort tot de kern van een relatie. Degene die mij waardigheid toedicht, erkent mijn kwaliteiten, mijn belang, mijn waarde. Hij of zij zal me rechten verlenen en op die manier ook rekening moeten houden met mij. En zo ontspint zich binnen onze relatie een subtiel spel van rechten en plichten, draad en tegendraad van het weefsel van respect tussen ons, een band die eeuwig kan standhouden.

Als ik weet dat ik waardig ben, verwacht ik dat anderen dat erkennen. Wie zich niet waardig voelt, is de betekenis van zijn waarde of van zijn statuut kwijt. Meestal gaat het om een kwetsuur: ik ben niet waardig of ik voel me niet waardig, waardoor ik mijn waarde verlies in de blik van de ander of van het moreel of publiek gezag.

prof. Lievens

- Iemand die zich niet waardig voelt of geen erkenning krijgt, wordt daardoor geremd. Hij of zij voelt zich bijvoorbeeld niet in staat om te reageren op wat er hem overkomt of verliest de zin van zijn of haar leven – hij of zij is toch niets waard.

van het verwachte kind en van het kind zelf te erkennen. Elk van hen kan gekwetst worden door het niet erkennen van zichzelf en van hun waarde. Daarom lijkt het ons heel belangrijk hen in hun leed bij te staan.

- Bij Levensadem ontmoeten we mensen die niet waardig zijn: bijvoorbeeld vreemdelingen die geen verblijfsrecht krijgen in België, het land moeten verlaten en al hun rechten verliezen; of mensen die zich niet waardig voelen zoals bijvoorbeeld een jonge vrouw die aan haar partner, familie of ouders niet durft zeggen dat ze zwanger is.

Ons werk gebeurt dus in het hart van een relatie, met veel respect voor de andere en zijn of haar levenservaringen. Het gaat er niet om een principe of een overtuiging op te leggen maar om steun te bieden aan wie te maken heeft met een kwetsbare zwangerschap of zwangerschapsverlies.

- Bij Levensadem worden we elke dag voor het feit geplaatst: de waardigheid van de ouders

Veel meer dan een familie

“Levensadem, een organisatie van goede zielen die meer dan hun tijd geven om mensen in nood bij te staan”

Ik ben Pauline en ben 29 jaar. In 2021 ben ik uit Kameroen naar hier gekomen en ik volg een masteropleiding. Ik ben afkomstig uit een eenvoudig gezin en kon geen werk vinden in mijn geboorteland na mijn studie als arts. Daarom heb ik beslist verder te studeren in België.

Ik leidde een stabiel leven in België. Een tijdje na mijn aankomst in het land heb ik de man van mijn leven ontmoet. Van in het begin hoorde ik een stemmetje dat me zei dat hij de ware was en alles ging heel vlug vooruit.

We waren volop bezig ons huwelijk voor te bereiden toen mijn verloofde sprak over zijn verlangen samen te wonen en een gezin te stichten. Ik was hier niet echt klaar voor want ik wou eigenlijk wachten met kinderen tot ik vast werk had. Toch heb ik toegestemd omdat hij mij verzekerde dat hij al werk had en altijd voor zijn gezin zou zorgen.

Ik werd zwanger en hij weende van geluk bij het zien van het kloppend hartje op de eerste echo. Maar na 2 maand begon de nachtmerrie waarvoor ik had gevreesd. Na vele ruzies en zijn bekentenis dat hij niet meer klaar was om de baby te verwelkomen ben ik van hem weggegaan en bij een vriendin in Brussel gaan wonen.

Het was een extreem moeilijke periode, ik stelde me zoveel vragen: hoe zou ik voor mijn kind kunnen zorgen zonder een woonplaats en zonder de middelen om het nodige voor de baby te kopen? En zo kreeg ik het idee op het internet op zoek te gaan naar een organisatie die

me kon helpen. Op een regenachtige morgen typte ik op Google: “organisatie die zwangere vrouwen helpt”. De website van Levensadem verscheen en ik klikte erop. Ik zag een telefoonnummer dat ik onmiddellijk heb opgebeld. Jacques was aan de telefoon en maakte een afspraak. De dag van die afspraak kon ik echter

niet komen want ik werkte dan. Ik herinner me dat Micheline me opbelde om een nieuwe afspraak te maken.

Op de dag van de afspraak kreeg ik een warm onthaal van Jacques en Micheline. Ze verzekerden mij dat ze me zouden helpen met het verzamelen van al het nodige voor de baby (kleding, kinderwagen..). Ik vertelde hen

zoeken tot aan de bevalling. Dankzij deze 4 mensen en een aantal vrijwilligers – iemand heeft mij bijvoorbeeld al het nodige voor de baby thuis gebracht – voelde het voor mij als had ik meer dan een familie in België. Mijn familie in Kameroen die zich zorgen maakte en mij vroeg terug te komen, voelde zich ook opgelucht.

Levensadem heeft mij verder gesteund op alle gebied tot de vader van mijn kind terugkeerde en een afspraak vroeg aan Levensadem om hen persoonlijk te bedanken voor wat zij voor mij gedaan hadden tijdens zijn afwezigheid.

Ik kan niet opsommen wat Levensadem voor mij gedaan heeft. Maar zonder hen zou ik me nu niet voorbereiden op de komst van een tweede kind, gehuwd zijn, gelukkig en bezig met het vertellen van dit verhaal. Zij waren het antwoord op mijn gebeden tijdens de moeilijke periodes. Ze zijn het levende bewijs dat goede mensen die in God geloven ook voor jou bidden, zonder iets terug te vragen. Zo’n mensen bestaan wel degelijk.

Zoals hun naam het zegt, zijn ze meer dan een sprankel hoop voor mij en mijn baby geweest in vreemd land. Ze hebben me een nieuwe levensadem gegeven en ik zal hen daarvoor eeuwig dankbaar zijn.

Zelfs nu alles goed gaat voor mij blijven ze aanwezig en zijn een grote steun. We bezoeken mekaar en delen goede momenten samen.

Vandaag zou ik zelf ook graag op de een of andere manier mijn steentje bijdragen om hen te helpen bij hun missie. Ik weet dat er op dit ogenblik veel jonge zwangere vrouwen zijn die zich verloren voelen, alleen, verlaten of in een asielcentrum. Zij hebben wellicht ook een nieuwe adem nodig om te leven.

Pauline

De foto staat los van het artikel

Perinatale rouw: ieder zijn of haar waardigheid teruggeven

Feesten zoals Allerheiligen, Allerzielen, Kerstmis en Nieuwjaar tonen het universeel belang van leven en dood. Elke mens wordt uitgenodigd om die beide belangrijke gebeurtenissen te vieren, door stil te staan, feestelijk te vieren of door zich te bezinnen. Dit kan gebeuren op gelijk welke manier. Samenkomsten en ontmoetingen in de familiekring zijn essentieel om alle vormen van genegenheid uit te drukken en de solidariteit met anderen te beleven.

Het is een moment van menselijke waardigheid, met specifiek respect voor elke persoon, levend of gestorven, voor of na de geboorte. De bloemen op het kerkhof en de kerstversieringen zijn het zichtbaar teken van deze werkelijkheid die ons raakt in het diepst van ons menszijn.

Leven en dood bevinden zich in het hart van Levensadem. Beide domeinen waarop *Levensadem* actief is, zijn verbonden met het menselijk leven.

Regelmatig ontmoeten we vrouwen en koppels, opnieuw zwanger na het verlies van een ongeboren kind. Vreugde en verdriet zijn dan verstrengeld.

Hoewel we meer vertellen over het eerste werkdomein van Levensadem (hulp en begeleiding op lange termijn bij kwetsbare of ongeplande zwangerschap) is het tweede werkdomein (begeleiding na zwangerschapsverlies), dat wat later ontstaan is, voortdurend in beweging en aan het groeien.

Levensadem voelt zich geroepen om op dit domein initiatieven te nemen en mensen te ontmoeten die rouwen, openlijk of soms heel verborgen omwille van culturele taboes.

Laten we eerst even stilstaan bij wat de wet zegt. Er zijn in België 3 gewesten en de wetgeving verschilt soms.

Mijn kind is doodgeboren, kan ik de geboorte aangeven?

Ja, als de duur van de zwangerschap 140 dagen of langer was.

Men begint te tellen vanaf de conceptie.

- Duurde de zwangerschap 180 dagen of langer, dan moet het kind worden aangegeven.

De gemeente stelt een akte op van overleden kind na het voorleggen van een medisch attest van overlijden.

De verantwoordelijke van het ziekenhuis of de dokter of de vroedvrouw die de bevalling begeleidde, zorgen voor dat attest. Je hoeft zelf niets te doen.

Je kan vragen dat de naam en de voornaam van het kind in die akte worden vermeld.

De akte wordt opgenomen in het overlijdensregister. Sinds 31 maart 2019 kunnen de ouders dus de naam en de voornaam van het kind in de akte laten opnemen. Bovendien mogen de ouders sindsdien ook de familienaam van een vroeger overleden kind in de akte laten opnemen als ze dat wensen. Je krijgt geen geboorteakte. De familienaam wordt in de oorspronkelijke akte bijgeschreven.

In dit geval is een begrafenis/crematie verplicht.

Vanaf 180 dagen zwangerschap heb je recht op alle sociale rechten (moederschapsrust, geboortepremie, startbedrag...) De vader krijgt vaderschapsverlof. Om het startbedrag aan te vragen moet u de akte van overleden kind aan uw kinderbijslagfonds overmaken.

Ook is het zo dat bij een vroeggeboorte na een zwangerschap van minstens 180 dagen, het kind fiscaal ten laste is tijdens het jaar van zijn geboorte.

- Duurde de zwangerschap tussen 140 en 179 dagen, dan is de aangifte niet verplicht.

Maar je mag de gemeente om een akte van overleden kind vragen. De gemeente gaat na of alles in orde is: het medisch attest van overlijden, de familieband met de ouders.

Mogen een dergelijke akte vragen:

1. enkel de moeder
2. enkel de vader als hij getrouwd is met de moeder of het kind heeft erkend
3. de mee-moeder in een homo-koppel als ze getrouwd is met de moeder of het kind heeft erkend
4. de vader of mee-moeder die niet met de moeder is getrouwd en het kind niet heeft erkend als de moeder toestemming geeft.
5. de moeder kan haar toestemming schriftelijk geven of met de vader of mee-moeder naar de gemeente gaan.

Opgepast, een doodgeboren kind heeft geen rechtspersoonlijkheid. Het heeft rechten noch plichten.

De regels in verband met doodgeboren kinderen vóór de wettelijke leefbare termijn van 140 dagen zijn een gewestelijke bevoegdheid.

Een baby van minder dan 180 dagen

Als de zwangerschap minder dan 180 dagen telt, is het niet verplicht de geboorte aan te geven. Het kind krijgt dus geen naam en geen familienaam. Maar u kan het wel doen als u wil. Sinds 31 maart 2019 krijgen de ouders de keuze om hun kind aan te geven na een zwangerschap van 140 tot 179 dagen. Men bedoelt dan 140 dagen na de conceptie. De gemeente maakt op vraag van de ouders en op basis van een medisch attest een akte van overleden kind op. Het kind wordt niet opgenomen in de overlijdensregisters noch in een officieel register. Sinds 31 maart 2019 is het mogelijk een voornaam te geven (een familienaam is door de wet niet voorzien). Gemeenten hebben een plaats op het kerkhof voorzien voor de begrafenis. De begrafenis vindt plaats op vraag van de ouders of de dokter. Het vernoemen van de naam van het kind of van

de ouders is niet verplicht. In België is alles wat met begraven te maken heeft gewestelijke materie. Er zijn dus verschillen tussen de gewesten. In Vlaanderen kan het pas vanaf 12 weken zwangerschap, in het Brussels Hoofdstedelijk gewest vanaf 16 weken en in Wallonië vanaf 14 weken. De ouders beslissen of ze dit wensen.

In heel België hebben de ouders geen recht op zwangerschapsverlof of startbedrag.

Kinderen die levenloos worden geboren vóór 140 dagen na de conceptie kunnen niet worden geregistreerd.

De wetgeving is aangepast om rouwende ouders beter bij te staan

In Vlaanderen is het sinds 2014 mogelijk om bij zwangerschapsverlies ongeacht de zwangerschapsduur het kindje te begraven of te cremieren.

Het Brussels Gewest verplicht sinds 13 december 2007 de gemeenten om een “sterrenweide” te voorzien op hun begraafplaats voor kinderen die levenloos zijn geboren tussen dag 106 en 180 van de zwangerschap. Zowel een begraaving als crematie zijn mogelijk. Het crematorium van Brussel mag gratis het nodige doen: ceremonie, crematie, asuitstrooiing in de Tuin van de 4 winden, een naamplaatje ophangen op het herinneringsbord.

In Wallonië zijn begraafplaatsen en crematoria sinds 2009 verplicht om een “sterrenweide” te voorzien voor kinderen die levenloos zijn geboren tussen dag 106 en 180, en voor kinderen.

Dat de wetgeving in verband met perinataal verlies evolueert is positief. Toch hopen we op een federale standaardisering van de wetten om het leed van ouders bij zwangerschapsverlies ongeacht de duur van de zwangerschap te erkennen.

Wij stellen echter vast dat de ervaring van zwangerschapsverlies op affectief gebied toch heel verschillend is van de wetgeving.

Wanneer een vrouw een positieve zwangerschapstest doet, komt meteen het beeld van een kind in haar op. De toekomst roept allerlei gevoelens op die soms heel tegenstrijdig kunnen zijn.

Wanneer een vrouw aan abortus denkt, dan stelt ze zich een toekomst voor met een kind, een toekomst die ze weigert of die haar onmogelijk lijkt. Ze denkt niet aan “een anatomisch deel”. (de wet spreekt over het statuut van “anatomisch deel” waar het gaat om een doodgeboren kind vóór 22 weken zwangerschap en met een gewicht van minder dan 500 gram. Een simpele administratieve verklaring is al voldoende).

Een vrouw met een dreigende miskraam is bang om een kind te verliezen. Ze heeft zich al een hele toekomst voorgesteld met dat kind.

Wanneer een vrouw beslist het kind te houden, dan heeft ze een levensproject voor ogen, samen met haar kind.

Na zwangerschapsverlies gaan ouders daar op verschillende manieren mee om. Die manieren getuigen dikwijls van een diep verlangen naar troost na de pijn van het verlies. Ze vertellen over iets dat licht is, mooi en zacht, oneindig. Men spreekt van “engeltje” of een “sterretje”.

Op begraafplaatsen spreekt men van “sterretjesweide”. Deze woorden doen op een heel zachte en onschuldige manier denken aan het wezentje dat niet kon leven en weven een band tussen aanwezigheid en afstand.

Sommige ouders hadden het kind al een naam gegeven, zelfs nog voor de conceptie.

“Als kind al zei ik dat ik later mama zou worden van een meisje dat ik Anne zou noemen. Na mijn abortus denk ik daar regelmatig aan.”

Maria

Anderen denken aan een voornaam wanneer de zwangerschap fout loopt. Gisteren nog ontmoetten we een Afghaanse moeder. De gewoonte bij hen is dat het kind enkele weken na de geboorte pas een naam krijgt. Terwijl ze over haar miskraam vertelde, waar ze hard van afzag, zagen we haar gelaat ineens opklaren; na een gesprek met haar man zei ze:” haar naam is GULL, wat “bloem” betekent.

Bij *Levensadem* krijgen we heel veel berichten en getuigenissen die vertellen over de intense ervaring van perinataal verlies. We kunnen ze niet allemaal opnemen in ons tijdschrift, ook al wordt dat soms gevraagd. Het gaat om gedichten, open brieven, teksten over de band tussen moeder, vader, kind. Dikwijls zijn het dialogen die een diep verlangen naar verbinding uitdrukken, een verlangen dat niet werd vervuld. Dikwijls laat men het kind spreken en zijn of haar mama troosten. Geen enkel woord kan voldoende de pijn uitdrukken van het verlies, ongeacht de oorzaak ervan.

Een naam geven, een gedicht schrijven, in een tekening een boodschap doorgeven aan het overleden kind, zijn manieren om zijn aanwezigheid in het hart, de herinnering, het bewustzijn van moeder en vader, grootouders en familie uit te drukken. Ze rouwen in stilte, in hun diepste wezen, zo goed en kwaad als het gaat. Veel mensen denken of wensen dat door er niet (meer) over te praten, alles beter zal gaan. Nochtans zeggen veel mensen ons dat ze nooit zullen vergeten. Velen onder hen ondervinden een pijnlijk gevoel van leegte.

In Ukkel, in de tuin van het huis van *Levensadem*, hebben we een plekje gecreëerd: “plek van herinnering en Hoop”, voor de allerkleinsten, gestorven helemaal in het begin van de zwangerschap. Het enig officieel spoor dat ze hebben achtergelaten is een opmerking in het medisch dossier van hun moeder.

Sommige mensen hebben zelfs dat niet, denk maar aan die vele buitenlandse vrouwen die zwanger vertrokken zijn uit hun land en hun kind tijdens die moeilijke reis zijn verloren, vooraleer in België te stranden.

Je lijkt wel heel droevig en moe na je bezoek aan de dokter, mama. Ik heb je vandaag niet horen zingen zoals gewoonlijk “blijf dichtbij mij”, met de stem die je Mannick noemt... (uittreksel uit “si tu m’avais parlé- als je met mij gesproken had”)

Jij bent als een zucht door mijn leven gekomen. Ik wou je net mijn adem geven.

Ik hou nog niet lang van jou maar ik zal je nooit vergeten.

Michel

“doodlopende weg” . Sinds ik je ken, weerklinken die woorden zoals het aanzwellende geluid van een trein in een tunnel ... zonder einde...

Doodlopende stem...

Naima

Jij, de broer die ik nooit heb gehad.

Maxime le Forestier

Ik had je lichaampje graag bij mij gehouden nog een beetje, lekker warm, nog verborgen voor de blik van anderen zolang je afscheid nog geheim is, jij voor eeuwig weg...

M...

Alice in niet-wonderland; De dag van je niet-verjaardag, de dag dat je moest geboren worden, ik kan het geen gelukkige dag noemen!

Claude

Ik denk dat niemand mij zal kunnen begrijpen... Niemand bevond zich in mijn zwangere ruimte...

Julie

Het verhaal van Sasha

‘Je bent altijd geliefd. Niets heeft dat veranderd en niets zal dat ooit veranderen.’

L., een Oost-Europese vrouw die al jaren in België verblijft en werkt, werd onverwacht zwanger. Haar Vlaamse partner wilde een abortus maar zij twijfelde niet, ze wilde dit kind. Desnoods zou ze het alleen opvoeden.

Maar toen...

Tijdens de echo op 13 weken zwangerschap werd bij mijn dochter een omfalocèle vastgesteld. (Een omfalocèle is een ernstige aangeboren afwijking. Het wordt ook wel een buikwanddefect genoemd. Hierbij is de buik van het kind niet goed gesloten. Er zit dan een opening bij de navel waardoor de organen (in een vlies) naar buiten komen- red.)

Ze zag er geweldig uit, maar er zat een soort van grote bel buiten haar lichaam. ‘De baby is zo schattig, ze stopt constant haar vinger in haar mond’, zei ik. Maar de gynaecoloog had schokkend nieuws: ‘Uw baby heeft organen die buiten het lichaam zitten’.

Wat? Is het mogelijk om organen te hebben die niet in de buik zitten? Toen zei de dokter dat ze een NIP-test en een vruchtwaterpunctie zouden doen en dat we dan verder konden beslissen of we door zouden gaan met de zwangerschap. Na dat nieuws was ik zo van de kaart dat ik niet in staat was om het gesprek in de kamer te volgen.

De vader van mijn baby bleef aandringen op abortus, noemde me egoïstisch en zei herhaaldelijk: ‘Je gokt, je gokt met het leven. Je zult moeten toekijken hoe ze lijdt en je zult bidden dat ze sterft’, verwijzend naar de gelijkaardige situatie van een baby in mijn thuisland

waar mijn zus over had verteld.

Op Google vond ik dat de uitkomst afhangt van de grootte van de omfalocèle en of er nog andere afwijkingen zijn. Ik kon niet veel echte verhalen vinden. Meestal leek de omfalocèle kleiner te zijn: ‘enkel’ darmen en lever of een deel daarvan. Ik vond geen enkel geval waarbij ook de maag uitstulpte.

Zelf was ik bereid om ook een kind met een handicap te accepteren, maar een scenario waarin mijn baby enorm zou kunnen lijden, had ik niet verwacht.

Het voelde als de hel: beslissen wat beter was voor mijn baby: haar het risico laten lopen om te lijden of ze laten sterven. Ik kende pijn alleen van verhalen van anderen...

Precies een week later hadden we een afspraak met de geneticus. Ze merkte dat ik een buitenlandse ben en schakelde over op Engels. Aan het einde van het onderzoek vroeg mijn vriend haar wat ze ons zou adviseren. Ze antwoordde zonder aarzelen: ‘Abortus natuurlijk. Je kunt later nog een gezonde baby krijgen.’ Op dat moment barstte ik weer in tranen uit. Ik wilde deze baby, maar wie zou dat begrijpen? Voor mij maakte mijn baby al helemaal deel uit van mijn dagelijkse leven. Daarnaast was er dat gevoel van liefde, liefde zoals ik nog nooit eerder had gevoeld.

Tijdens de echo die volgde had de gynaecoloog geen goed nieuws, de omfalocèle was de afgelopen week gegroeid. Ze controleerde het hartje van de baby nog een paar keer. Ik kon niet meer praten, alleen nog maar fluisteren. Ze stelde voor dat we toch de chirurg zouden consulteren. Mijn vriend zei dat het niet nodig was, dat we een abortus wilden. Ik fluisterde dat ik toch naar de chirurg wilde. Hij siste me toe: ‘Waarom

wil je nog steeds een andere dokter lastigvallen? Om zijn kostbare tijd te verspillen? Al drie dokters hebben je verteld dat abortus een redelijke oplossing is, en dat in een katholiek ziekenhuis! Je moet de dokters vertrouwen’.

De gynaecoloog belde de chirurg toch. We hadden dezelfde dag na de middag een afspraak. Dat gesprek was weer in het Nederlands, ik wilde vragen om over te schakelen naar het Engels, maar ik was niet in staat

te spreken. De chirurg was de eerste die ons wat hoop gaf. Hij zei dat het moeilijk te voorspellen is: de uitkomst kon heel goed zijn maar er konden ook maanden ziekenhuisopnames en verschillende operaties nodig zijn. Hij zei dat de uitkomst voornamelijk afhangt van bijkomende complicaties zoals onontwikkelde longen, hartziekte of infectie. ‘ In zo’n geval overleeft 89% van de baby’s, dat is wat ik ervan begreep.

-‘Zie je wel, het was een goed idee om naar de chirurg te gaan’, zei ik na de consultatie tegen mijn vriend, ‘zelfs met onderontwikkelde longen en misschien een hartaandoening is er nog steeds een kans van 89% om te overleven’ .

- ‘Er is een kans van 89% om te overlijden, niet om te overleven, je hebt het verkeerd begrepen ‘ zei hij. In het Nederlands is er maar één letter verschil tussen “overleven” en “overleden” ...

Mijn hoop werd weer de grond in geboord. Na weer een ruzie stemde ik in met abortus als de dokter bevestigde dat er iets mis was met het hart. De volgende dag kon de gynaecoloog niet met zekerheid bevestigen dat er iets mis was, maar ook niet dat het goed was. Er leek iets mis te zijn met de aorta. Ik vroeg haar naar statistieken, maar ze weigerde me die te geven. Ze stelde voor de abortus al dezelfde week te laten doorgaan, wat inhield dat ik ‘s anderendaags vroeg de eerste voorbereidende pil moest nemen en vrijdag in het ziekenhuis

zou worden opgenomen.

De nacht voor de abortus kon ik niet slapen. Toen we vrijdag in het ziekenhuis aankwamen, lukte het me om

mezelf een beetje bij elkaar te rapen en vroeg ik of ik alleen met mijn gynaecoloog kon praten, zonder mijn vriend. Ik vertelde haar dat ik geen abortus wilde, dat ik begon aan te voelen dat mijn partner me daartoe manipuleerde. Ze zei dat het beter was geweest om te wachten. Maar mijn vriend hield vol –‘ hoe eerder hoe beter ‘. Hij beweerde ook dat de chirurg hetzelfde had gezegd.

Ze vroeg me: ‘Heb je gisteren een papier getekend?’

- Ja, maar ik kon het niet lezen, dus vroeg ik mijn vriend om het te lezen. ‘

- ‘Heb je gisteren een pil genomen? Het was een abortuspil.’

- ‘Abortuspil? Wat? Ik wist niet dat het een abortuspil was, mij werd verteld dat het een voorbereidende pil was.’

De dokter zei dat mijn baby al dood kon zijn.

Nu ik mezelf eindelijk een beetje bij elkaar had gesprokkeld, verpestte die informatie dat weer helemaal. Maar mijn baby was niet dood. De gynaecoloog ging met mijn vriend praten. Hij kwam terug roepend: ‘Waarom wil jij er nu mee stoppen? De baby is vast al beschadigd door de eerste pil!’ Ik stemde ermee in dat we door zouden gaan...

Dezelfde gynaecoloog deed toen de abortus. Ze had me eerder gevraagd of ik het ermee eens was. Ik knikte. Na de abortus mocht ik praten met een gratis psycholoog in het ziekenhuis. Mij werd verteld dat abortus een zeer zware psychologische impact op vrouwen kan hebben.

Waarom kreeg ik dat nu pas te horen? Waarom had niemand me eerder voorgesteld om naar een psycholoog te gaan? Waarom heeft niemand me verteld op voorhand hoe negatief het voor me kon zijn? Ik had niet verwacht dat het zo moeilijk zou zijn, ik wilde alleen het beste voor mijn baby. Maar het was de hel: nachtmerries over het ziekenhuis, beelden van mijn klein dochttertje Sasha in mijn handpalm.

Dat is allemaal gebeurd in minder dan twee weken. Eigenlijk waren er maar 2 dagen tussen de tweede afspraak met de gynaecoloog en de abortus.

Pas toen ontdekte ik op Facebook een lotgenotengroep van families met omfalocèle-baby’s, met zoveel bemoedigende verhalen, heel vaak met veel positievere uitkomsten dan verwacht, ook als het ging om een grotere omfalocèle zoals bij mijn dochter. Dat was heel moeilijk voor mij om te verwerken. Eigenlijk lijkt het erop dat er op Facebook een steungroep bestaat voor elk soort ziekte. Vertel het alsjeblieft aan iedereen die een baby verwacht met een probleem!

Drie weken later vertrok mijn vriend. Ik had niet meer gebroken kunnen zijn. Ik ging naar een kerk waar ik vroeger ook naartoe ging en ik zag een poster van Levensadem, ik nam contact op met Veva en Jo. Ik was op het punt dat ik dacht dat ik niet verder kon. Toen ik alleen was kon ik niks doen, ik keek alleen maar naar één punt op de muur. Ik wilde niet meer leven. De meeste mensen zegden tegen me : ‘je zou nu wel weer beter moeten zijn, je moet jezelf bij elkaar rapen’ of ‘ze was ernstig ziek’.

Samen met Veva en Jo begon ik aan een Emmaüsweg.

Mijn weg naar genezing kende verschillende fasen. De eerste was het accepteren van de situatie, vrede vinden met wat er is gebeurd. De tweede was mezelf vergeven. De derde was omgaan met de haat jegens de vader van Sasha en de teleurstelling over de onverschilligheid van mijn artsen. En de laatste was leren leven met vertrouwen in het leven en in God, zonder over alles controle te willen hebben. Ik moest mijn idee van hoe dingen zouden moeten zijn loslaten.

Elke Emmaüsweg- bijeenkomst bracht me meer vrede. Er was mededogen, zonder oordeel of advies. Ik voelde dat mijn pijn werd erkend en verlicht tijdens het gesprek. Tijdens het gebed ontving ik een tekst uit de Bijbel om thuis over na te denken. Ik dacht dat het telkens zorgvuldig geselecteerde teksten waren die mijn pijn weerspiegelden en die ik moest horen om vooruit te komen. Pas een jaar later ontdekte ik dat het niet zo werkt, dat de Bijbel tijdens het gebed

willekeurig werd geopend en ik “een woord kreeg”, een woord waar ik telkens weer mee verder kon.

Tijdens een van onze gebeden in de kapel kon ik niet stoppen met het stellen van dezelfde vraag: Waarom? Waarom is mij dit overkomen? En op een gegeven moment werd er een antwoord in mijn hart gefluisterd: *‘Je bent altijd geliefd. Niets heeft dat veranderd en niets zal dat ooit veranderen.’*

Ik kwam tot het besef dat ik een diepgewortelde overtuiging had dat Gods liefde onvoorwaardelijk is voor iedereen, behalve voor mij. Ik had het gevoel dat ik die liefde moest verdienen door ‘goed genoeg’ te zijn en het gewicht van wat er was gebeurd, maakte dat ik me onwaardig voelde. Ik verlangde wanhopig naar een schone lei, niet in staat om de realiteit van de situatie te accepteren. Ik geloofde dat iedereen mij moest veroordelen, hoe konden ze dat niet doen? Toch was deze zelfveroordeling iets dat ik alleen voor mezelf reserveerde. In een diep besef drong het tot me door dat de enige echte zonde mijn onvermogen was om te geloven dat God voortdurend van mij hield, ongeacht de omstandigheden in mijn leven en wat ik had doorstaan. Dit was het deel van mij dat het meest genezing nodig had. Ik moest leren mezelf niet zo hard te veroordelen, een taak die ik vanzelf aankon als het anderen betrof. Het klinkt misschien vreemd, maar het was het enige antwoord dat me vooruit kon stuwen, weg van de diepten van mijn pijn.

Week na week huilde ik minder en begon ik langzaam terug te keren naar het dagelijkse leven. Nu, anderhalf jaar later, kan ik weer leven. Dankzij de Emmaüsweg heb ik geleerd hoe ik met pijn en met mijn dochter Sasha in mijn hart kan leven in de hoop dat mijn dochter nu helemaal in orde is in de armen van God. Mijn engel nu. Ik hoop dat ze weet hoeveel ik van haar hou. Ze leerde me dat ik veel meer kan liefhebben dan ik ooit had gedacht en zoveel kan huilen als ik nooit voor mogelijk had gehouden.

L.

Tovenarij?

Net op het laatste nippertje, toen het tijdschrift bijna klaar was, belde iemand aan. Zij kwam ons vertellen dat de vzw “les Noirauds”, een liefdadigheidsorganisatie voor arme kinderen die al

... Ja, zeggen we, zonder twijfel. Als het magische gebeurt in het hart van vrouwen en mannen, als het bestaat uit empathie, respect voor de ander, uit medeleven... als het anderen helpt waardiger te leven.

150 jaar bestaat, de vzw *Levensadem* wilde steunen! Ze zouden allerlei babygerief aankopen en aan de vzw schenken: kinderwagens, verzorgingskussens, wipstoeltjes, kaphanddoeken, draagzakken, lakens voor kinderwagen, babynestjes. Bovendien zouden we bij hen een aanvraag mogen indienen voor financiële hulp aan vrouwen in grote nood ter waarde van 500 euro per gezin voor de aankoop van het nodige voor de baby.

Mag je in deze tijd nog geloven in Sinterklaas? In de magie van geschenken die zo maar uit de lucht vallen?

Dankzij hen krijgen de armste vrouwen de kans hun pasgeborene waardig te onthalen.

Hartelijk dank aan allen die meewerken aan dit magisch gebeuren, vandaag heel specifiek de vzw Les Noirauds.

Van naaldje tot draadje...

In Dalhem in het land van Herve

Onze gemeente heeft een plan om de sociale cohesie te bevorderen. Dit plan wordt deels gesubsidieerd door het Waalse Gewest.

Dit plan om de sociale cohesie te bevorderen is gestart op 1 januari 2020 en eindigt op 31 december 2025. Ook andere gemeenten hebben een dergelijke plan uitgewerkt.

Het doel is burgers te verbinden en hen betere toegang te geven tot hun fundamentele rechten. Maar niet gelijk hoe, er zijn krachtlijnen en regels van toepassing.

*Eén van die activiteiten in Dalhem is een **brei-atelier** ten gunste van kansarmen .*

Een vijftiental breisters zijn er heel actief.

Het is een heel diverse groep, zowel wat betreft leeftijd als sociale achtergrond. Het bruist er van activiteit, er zijn heel veel projecten en het resultaat van hun breiwerk is ongelooflijk.

Van sinds het begon is er zeer veel generositeit, solidariteit en enthousiasme, vooral ten voordele van baby's en jonge kinderen in armoede. Sinds de zomer van 2022 zijn niet minder dan 1722 kleertjes en knuffels aan 10 verschillende goede doelen bezorgd.... Levensadem is er één van.

Christiane Tournson, coördinator van dit project.

Een tijd geleden kregen we de uitnodiging om de leden van de breiclub te ontmoeten. Het was een hartelijke ontmoeting waar we met iedereen persoonlijk konden kennismaken en ervaringen uitwisselen. De breisters vertelden hoe hun verbondenheid met elkaar was gegroeid: het samen leren, hoe elk zijn of haar plaatsje had gevonden. Ze waren heel blij ons persoonlijk te ontmoeten. Zo moesten ze deze keer hun kleertjes niet ergens gaan afzetten zonder te weten voor wie of wat.

Voor ons was het de gelegenheid om kort te getuigen over het werk van *Levensadem* vooral in de provincie Luik waar een nieuw kledingdepot is opgezet.

Als besluit hebben de breisters ons voorgesteld dat we op hen beroep mochten doen als er een tekort is aan truitjes, dekentjes en kindervagens. We weten nu dat we op hen mogen rekenen en danken hen van ganser harte.

voor *Levensadem*, Jacques en Micheline

Zich samen inzetten ... dat geeft zin!

Bij Ipify geloven we dat elke kleine actie kan bijdragen tot iets groots. Het is met die gedachte in het achterhoofd dat we in maart laatstleden, ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag, begonnen na te denken over een zinvolle manier om dit evenement te vieren. In plaats van een klassieke boodschap te verspreiden om de diversiteit en het talent van onze medewerkers te benadrukken, beslisten we ons te richten op een concreet initiatief: een plaatselijke organisatie concreet helpen.

We leerden *Levensadem-le Souffle de Vie* kennen, een vzw gelegen in de buurt van onze kantoren aan de Louisalaan in Brussel, die zich inzetten voor vrouwen en gezinnen. We maakten kennis met Jacques en Micheline, de verantwoordelijken van de vzw. Samen hebben we nagedacht over manieren waarop we hen het best konden helpen, rekening houdend met hun noden en onze mogelijkheden.

Vooraleer ons te engageren hebben we dit project voorgesteld aan al onze medewerkers en hun mening gevraagd. Dit gezamenlijk overleg was essentieel: onze deelname werd beter omschreven en er werd gegarandeerd dat elke actie die we zouden ondernemen gezamenlijk, dynamisch, door iedereen gedragen zou zijn.

Sinds juli komen 2 medewerkers van onze firma elke maandagnamiddag gedurende 2 uur helpen bij het sorteren van de kleding in de lokalen van *Levensadem* in Ukkel. Dit werk lijkt simpel maar is onontbeerlijk:

de versleten, vuile of ongeschikte kleding wordt verwijderd, zodat een volgende ploeg vrijwilligers wat overblijft kan ordenen volgens maat, seizoen en soort. Dit helpt de vzw om geschikte kledingpakketten te

bezorgen aan de gezinnen in nood.

Onze hulp gaat nog verder. Tijdens onze halfjaarlijkse teambuildingdag zijn we met alle medewerkers naar

Pesche gereisd om er te helpen in het vakantiecentrum “l’Envie de souffler”. Dat is een plek waar gezinnen op adem kunnen komen, beheerd door de vzw. Het hek schilderen, een muur schilderen, banken renoveren of 20 ton grind uitstrooien op de binnenplaats: allemaal werk dat deze plek hielp verbeteren. Een collecte tijdens de avondmaaltijd gaf ons de kans aan *Levensadem* nog een omslag met 12.0000 euro te bezorgen.

Deze wekelijkse engagementen, in overleg met alle medewerkers beslist, zijn meer dan een eenvoudige logistieke steun. Ze zijn een kostbare kans om de

ondersteunen.

Hartelijk dank aan Micheline en Jacques voor hun warm onthaal en hun vertrouwen. Dankzij hen krijgen we de kans om mee te werken aan een mooi menselijk initiatief, dat ons eraan herinnert dat elk gebaar telt en dat we door onze krachten te bundelen echt verschil kunnen maken.

Tijdens ons bezoek aan de gebouwen van l’Envie de Souffler in Pesche in september vorig jaar, kregen we de kans deze plek te leren kennen, een plek bedoeld voor het onthaal van en ontspanning voor vele gezinnen. Deze ervaring was bijzonder verrijkend en op sociaal gebied heel betekenisvol. Tijdens mijn bezoek aan deze vakantieplek kon ik daadwerkelijk de impact meten van deze organisatie op het leven van de gezinnen die ze ondersteunen. Ik mocht één van de appartementen bezoeken en besepte dat deze ruimte iemand zou onthalen die op een bepaald moment in haar of zijn leven steun nodig heeft. De plek vertelde me een verhaal van veerkracht en hoop en maakte me duidelijk dat *Levensadem* niet enkel een plek voor herbronning aanbiedt maar ook een noodzakelijke steun voor wie dat nodig heeft.

Dit bezoek heeft mijn overtuiging versterkt dat sociaal engagement cruciaal is en een echt verschil kan betekenen in het leven van gezinnen in nood.

Ik wens de vrijwilligers van deze organisatie veel moed toe want zonder hen zou **de steun aan mensen in nood** niet mogelijk zijn.

Yawo (VP Finance bij Ipify)

Ipify is een bedrijf dat online diensten aanbiedt aan IP Professionals. <https://www.ipify.org/>

banden tussen collega’s te versterken en tegelijk een bescheiden steun aan een goed doel dat ons ter harte gaat. Ze hebben ons ook geïnspireerd om samen met alle medewerkers ook andere goede doelen te

Pesche, terug naar de eenvoud

Het is puur per toeval dat we *Levensadem* en *l’Envie de Souffler* hebben ontdekt. De missie van Levensadem heeft ons geraakt en komt helemaal overeen met onze gevoeligheden wat vrouwen betreft.

Eind maart 2023 hebben we Pesche bezocht. We voelden ons meteen aangetrokken door de plek en de omgeving. Ook vandaag nog ontdekken we nieuwe dingen over de streek, zijn tradities en folklore en de vriendelijkheid van de bewoners.

Het leven in Pesche: dat is dagelijks zorgen voor de dieren en doorheen het jaar het terrein onderhouden – wat niet altijd gemakkelijk is.

Op dit moment hebben we 2 nieuwe kippen, Bovary en Anna Karenina. Zij vervoegen de 4 geiten, de 4 konijnen, een mooie dikke eend, onze 3 katten en onze hond Mara.

Het leven in Pesche: dat is vooral het onthaal van de gezinnen. Elke keer dat een gezin toekomt, zien we hoe de plek hen blij maakt, de blijdschap van de kinderen die de speeltuin en de dieren (her)ontdekken.

Lieve mensen, het is voor ons een grote vreugde om jullie te ontmoeten en jullie verschillende culturen te leren kennen bij een lekkere schotel of drankje (wij danken jullie hier nogmaals van harte voor).

In Pesche verblijven is als in een aangename cocon vertoeven, een moment van rust, op het ritme van de natuur en die van de dieren.

Een tijd van ontspanning, herbronning als gezin dankzij de toeristische troeven in de omgeving.

Bij elk vertrek krijgen we te horen hoeveel deugd de natuur en de rust hebben gedaan. Sommigen zien zichzelf hier al graag wonen, ver van de drukte van de stad.

Wij letten erop dat ieders ritme wordt gerespecteerd maar staan tegelijk open voor spontane ontmoetingen met de gezinnen van verschillende oorsprong en voor onderlinge ontmoetingen.

Welkom in Pesche!

Welkom in “l’Envie de Souffler”!

Sandrine en Valerie
Vanden Bulcke

Een balletje slaan voor...

Al 9 jaar organiseert een groep vrienden het Tennistornooi TTSF (Tournoi de Tennis Festif et Solidaire), een feest van sport en solidariteit. Het is meer dan een gewoon tornooi: mededogen, vrijgevigheid en gezelligheid voeren de boventoon.

Het jaarlijks evenement begint met een vriendschappelijk gemengd dubbel tornooi, gaat verder met een gezellig etentje en een feestelijke avond waar een honderdtal mensen elkaar ontmoeten, niet enkel voor de gezelligheid maar ook voor een goed doel.

Dit jaar is het goede doel er één dat de organisatoren nauw aan het hart ligt: *Levensadem*. Al meer dan 30 jaar wijden Micheline en Jacques en hun vele medewerkers zich aan de begeleiding en ondersteuning van kwetsbaar zwangere vrouwen en koppels. Zij zijn een steunpilaar voor die gezinnen, bieden hen concrete hulp en een kostbaar luisterend oor op moeilijke momenten. Eén van hun initiatieven is het vakantiehuis in Pesche, waar deze gezinnen ruimte krijgen om te ontspannen en te herbronnen.

Dankzij de inspanningen van velen, de tombola en een

veiling zijn we erin geslaagd om meer dan 12.000 euro te verzamelen. Dat bedrag zal niet alleen gezinnen in specifieke gevallen helpen maar ook het onderhoud en de nodige werken in Pesche mogelijk maken. Wat de winst nog specialer maakt, zijn de unieke werkstukken die sommige deelnemers met veel passie hebben gemaakt en die een speciale toets verlenen aan het hele gemeenschappelijke gebeuren.

Een geweldig dankjewel aan al wie dit heeft mogelijk gemaakt: de spelers, de schenkers, de organisatoren maar ook Micheline en Jacques met hun inspirerend engagement.

Laten we samen blijven inspireren en hoop doen herleven, want elke adem telt.

Zolang er adem is, is er leven. En zolang er leven is, is er altijd vooruitgang mogelijk.

(overgenomen uit Edition 2024 du TTSF)

Sandrine en Frédéric Cartier, Charlotte et William De Kesel, Bénédicte en Nicolas Martineau, Bénédicte en Fabrice Vieille

Dankjewel allemaal!

*Bidders en bidsters
Voor jullie trouw en geloof*

*De begeleiders bij
perinatale rouw
Voor jullie luisterend oor
en jullie respect voor
het leed van anderen*

*Alle sympathisanten
Jullie helpen Levensadem
bekend maken*

*De gezinnen
Voor jullie vertrouwen*

*De verantwoordelijken in Pesche
Voor jullie openheid die gezinnen de kans
geeft te dromen*

*Vrijwilligers, bezorgers van
pakketten, baby-sitters,
vertalers, chauffeurs,
bezoekers... voor jullie inzet*

*Schenkers van geld of materiaal
Voor jullie bijdrage, groot of klein,
voor jullie onmisbare steun aan het
werk*

*Onze secretaresse,
efficiënt en nauwgezet*

De leden van het bestuur

*Alle organisaties waarmee we
samenwerken*

*De steungezinnen
Voor jullie bezoekjes, berichtjes,
contacten en ontmoetingen, jullie raad en
vriendschap*

*De verschillende verantwoordelijken
Voor jullie onthaal, beschikbaarheid,
reactie op het onverwachte*

DRINGEND...

Elke maand bevallen 20 moeders.

Dit hebben ze nodig:

DANK U

Hier kunt u terecht:

Antwerpen : Floralaan 6, 2640 Mortsel.

(contacteer Veva en Jo Verbeiren, 03/449 48 26.)

Brussel: de Frélaan 204, 1180 Ukkel

(Contacteer het secretariaat 02/375 95 04)

Bezorg dit formulier aan uw financiële instelling.

DOORLOPENDE OPDRACHT

Rekeningnummer van de opdrachtgever:

[illegible]

Naam:

[illegible]

Straat + nr. + busnr.:

[illegible]

Postnummer:

Gemeente

[illegible]

Bedraq:

--	--	--	--	--	--	--

Periodiciteit: maandelijks ☐ tweemaandelijks ☐ driemaandelijks ☐

Data: Gelieve de overschrijving uit te voeren telkens de van de maand.

Eerste verrichting op/...../.....

Rekeningnummer van de begunstigde: kruis één van de mogelijkheden aan a.u.b.

☐ zonder fiscaal attest: BE29 0682 0636 1564 van Levensadem vzw, De Frélaan 204, 1180 Brussel

☐ met fiscaal attest: BE14 3100 7989 8683 van Caritas secours, Slachthuislaan 28, 1000 Brussel

in dit geval, mededeling toevoegen: **α732 107 LEVENSADEM**

Opgemaakt te

op (datum)

Op een zekere leeftijd kun je er soms naar verlangen om de herinnering aan je levend te houden door een goed doel dat u ter harte gaat te steunen.

*Bent u in dat geval en denkt U dat Levensadem een organisatie is
de de moeite waard is: praat er over met uw notaris.*

U vindt alle informatie op www.testament.be

Levensadem is ook erkend “goed doel” door Donorifo.

Donorinfo is begonnen in 2005 als een stichting van openbaar nut voor donateurs die in vertrouwen één of meer “goede doelen” wensen te ondersteunen.

Donorinfo geeft hen duidelijke en betrouwbare informatie, is transparant, onpartijdig en gratis.

Raadpleeg www.donorinfo.be

Algemene coördinatie van le Souffle de Vie/Levensadem

Hoofdantenne voor franstalig België

J. en M. PHILIPPE
de Frélaan 204
1180 Brussel
02 375 95 04
info@souffledevie.be

Levensadem

J. en V. VERBEIREN-DESOPPER
Floralaan 6
2640 Mortsel
03 449 48 26
info@levensadem.be

Levensadem biedt **concrete hulp en ondersteuning** aan zwangere vrouwen en koppels in moeilijkheden.

Levensadem geeft **persoonlijke begeleiding** bij de verwerking van miskraam, abortus en zwangerschapsafbreking om medische redenen.

U wenst Levensadem te steunen?

Voor giften vanaf 40 € kunt U een fiscaal attest ontvangen.

Hiervoor moet U uw gift overschrijven naar rekening BE14 3100 7989 8683 van Caritas Secours.
met de mededeling: « *Wens project 732107 Levensadem* » te steunen

Het fiscaal attest wordt u afgeleverd door Caritas.

www.levensadem.be

facebook.com/levensademvzw